

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-56>

УДК 338.48:338.48(4-672)(045)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ: ДОСВІД РІЗНИХ РЕГІОНІВ ТА КРАЇН

COMPARATIVE ANALYSIS OF INTERNATIONAL TOURISM IN EUROPEAN COUNTRIES: EXPERIENCE OF DIFFERENT REGIONS AND COUNTRIES

Кириченко Ольга Вячеславівна

старший викладач,

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3785-9532>**Kyrychenko Olga**

Odesa Mechnikov National University

Європа – це частина світу, яка щорічно приймає мільйони туристів і є одним із найпопулярніших туристичних напрямків. Цілолітні тури в Європу приваблюють завзятих мандрівників різноманітністю варіантів відпочинку та цінами. Але не всі країни Європи однаково привабливі для туристів. Наприклад, Франція останні роки є одним з найпопулярніших напрямків для туристів. Цей сектор є ключовою складовою економіки країни. Італія стала другим за популярністю туристичним напрямком у Європі у 2023 році. Про це повідомило Міністерство туризму Італії. Інші популярні напрямки – Іспанія, Австрія, Німеччина, Греція тощо. У той же час такі країни, як Люксембург, Словенія, Естонія, Ісландія та інші, є набагато менш популярними напрямками для туризму. Метою цієї статті є дослідження та аналіз міжнародного туризму в різних країнах і регіонах ЄС.

Ключові слова: міжнародний туризм, Європа, розвиток, Північна Європа, культурний туризм.

Europe is a part of the world that annually attracts millions of tourists and is one of the most popular tourist destinations. Year-round tours to Europe appeal to avid travelers with a variety of leisure options and prices. However, not all European countries are equally attractive to tourists. For instance, France has been one of the most popular destinations for tourists in recent years. This sector is a key component of the country's economy. Italy became the second most popular tourist destination in Europe in 2023, according to the Italian Ministry of Tourism. Other popular destinations include Spain, Austria, Germany, Greece, and so on. At the same time, countries like Luxembourg, Slovenia, Estonia, Iceland, and others are much less popular tourist destinations. The purpose of this article is to explore and analyze international tourism in different countries and regions of the EU. The level of tourism development in this region is quite homogeneous. On one hand, countries in Northern Europe boast excellent tourist infrastructure and safety for foreigners. On the other hand, the main restraining factor for the rapid development of tourism is the geographical location of the states on the "periphery" of Europe with a short cool summer period and, undoubtedly, the high cost of travel. Different countries in Europe, depending on the region, have their own specificities of development in various areas. For example, Southern/Mediterranean Europe is known for its rich history, natural beauty, and culture. It specializes in mass recreational, sun, and beach tourism. Western Europe attracts tourists with its mountain resorts, cultural sites, and famous large cities. Central and Eastern Europe are actively developing their infrastructure and offer more budget options for tourists. As for Northern Europe, it is known for its natural beauty and active forms of recreation such as skiing and ecotourism. Thus, tourism is an important source of income and development for countries and regions in Europe. Its significance lies not only in the economic aspect but also in promoting cultural exchange, expanding international connections, and raising awareness of the cultural and natural heritage of different regions. The specificity of tourism development in different parts of Europe reflects the diverse natural, cultural, and economic characteristics of the regions, making each of them unique and interesting for visitors.

Key words: international tourism, Europe, development, Northern Europe, cultural tourism.

Постановка проблеми. У світовому масштабі, Європа визнана як провідний регіон у розвитку туризму. Приблизно половина

всіх світових подорожуючих спрямована саме сюди, приносячи близько 40% загальних доходів від туризму. Сучасний світовий

туризм став одним з найважливіших секторів економіки, що впливає на соціально-економічний розвиток країн та регіонів. У цьому контексті виникає потреба в дослідженні та порівняльному аналізі міжнародного туризму в країнах Європи. Досвід різних регіонів та країн є цінним джерелом знань для розуміння тенденцій, факторів успіху та проблем розвитку туристичної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Європейські країни приділяють пильну увагу популяризації своїх територій, пам'ятним та культурно-історичним місцям, традиціям, створенню привабливої інфраструктури, реалізують програми розвитку сфери туризму. За кількістю туристичних надходжень Південна та Західна Європа лідують, вносячи відповідно 18,5% та 14,7% в цей показник. Далі йде Центрально-Східна Європа зі своїми 10,2%, у той час як частка Північної Європи становить лише 6,5% від світового туристичного ринку – за даними Всесвітньою туристичною організацією [1].

Рівень розвитку туризму у цьому регіоні досить однорідний. З одного боку, в країнах Північної Європи чудова туристична інфраструктура та безпечна для іноземців. З іншого боку, основним стримуючим фактором для бурхливого розвитку туризму є географічне положення держав на «периферії» Європи з коротким прохолодним літнім періодом та, безумовно, висока вартість поїздки [3].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у визначенні основних аспектів порівняльного аналізу міжнародного туризму в Європі, зокрема вивчення різниць у розвитку туристичного сектору між різними регіонами та країнами, виявленні чинників, які впливають на привабливість та конкурентоспроможність туристичних напрямків, а також у розробці рекомендацій для покращення стратегій туристичного розвитку на міжнародному та національному рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Деякі країни, серед яких Іспанія та Греція, активно інвестують у розвиток туристичної інфраструктури, зокрема у будівництво готелів та туристичних об'єктів. При цьому, країни Південної Європи конкурують між собою за туристичних відвідувачів та активно розвивають маркетингові стратегії для залучення туристів. Туризм в регіоні може відчувати наслідки криз, таких як фінансові кризи або пандемії, і потребує відновлення після них. З урахуванням цих особливостей країни

Південної Європи розвивають туризм та працюють над залученням туристів, спираючись на свої природні та культурні багатства. Вони розглядають різні способи розвитку туризму, у тому числі розширення туристичної інфраструктури, підвищення якості обслуговування, рекламні кампанії та спеціальні заходи для приваблення туристів у позасезонний період.

Однак розвиток туризму також стикається з викликами, такими як збереження середовища та культурної спадщини, питання сталого розвитку та боротьба зі сезонністю. Усі ці фактори, разом із специфікою кожної країни, роблять Південну Європу унікальним регіоном для розвитку туризму. Туристи з усього світу мають можливість насолоджуватися різноманітністю цього регіону, де поєднуються культурні скарби, природні краси та гастрономічні витонченості [2]. Кожен регіон Європи має свої специфіку та особливості. Розглянемо детальніше кожний з регіонів Європи. Розвиток туризму в країнах Північної Європи, має наступні власні особливості та специфіку:

Країни Північної Європи славляться величезними лісами, гірськими масивами, озерами та річками. Ця природа створює ідеальні умови для екологічного туризму, включаючи активний відпочинок, риболовлю та спостереження за дикою природою. До того ж, деякі країни Північної Європи, такі як Норвегія та Швеція, знаходяться в арктичному регіоні і пропонують арктичний туризм, включаючи експедиції на Спіцберген та зоряні спостереження. Лапландія, що розташована в Північній Швеції та Фінляндії, славиться своєю зимовою казковою атмосферою, яка приваблює як сім'ї, так і прихильників активного відпочинку.

Крім того, країни Північної Європи, зокрема Фінляндія та Норвегія, славляться можливістю спостерігати північне сяйво, що приваблює багато туристів. Вони мають свою унікальну культурну спадщину, включаючи саамську культуру на півночі та величезну кількість історичних пам'яток.

Зимові види спорту, такі як лижі та сноуборд, є дуже популярними в цьому регіоні завдяки сніговим умовам та великому вибору гірських курортів. Деякі міста Північної Європи, такі як Стокгольм, Осло, Гельсінкі та Копенгаген, приваблюють туристів своєю архітектурою, культурою та кухнею. Країни активно розвивають сталий туризм, зберігаючи природу та культурну спадщину. Розвиток туризму в Північній Європі сприяє розвитку регіонів, залученню іноземних інвестицій та

сприяє культурному обміну. Туристи можуть насолоджуватися природними красами та унікальною культурою цього регіону, а також сприяти збереженню природи і традицій місцевого населення.

Розвиток туризму в країнах Південної Європи, зокрема тих, що входять до Європейського Союзу, також має свою специфіку та особливості. Багато країн Південної Європи мають сприятливий сонячний клімат, що робить їх привабливими для літнього відпочинку. Південна Європа славиться своєю красивою природою, пляжами та гірськими масивами. Країни, такі як Греція, Іспанія та Хорватія, активно розвивають морський та гірський туризм. Але, у багатьох країнах Південної Європи туризм є сезонним. Літні місяці зазвичай є найбільш популярними для відпочинку.

Необхідно відмітити, що країни Південної Європи багаті на історичні та культурні пам'ятки. Наприклад, Італія має безліч античних руїн та мистецьких шедеврів, що приваблюють туристів.

Південна Європа відома своєю кулінарною спадщиною. Тут можна смакувати страви національної кухні, такі як паелля в Іспанії або мусака в Греції, традиційна піца та паста в Італії, тощо.

Розвиток туризму в країнах Західної Європи, має свої власні особливості та специфіку. Таким чином, країни Західної Європи славляться своєю багатою культурною та історичною спадщиною. Вони мають безліч музеїв, мистецьких галерей, архітектурних пам'яток і інших культурних об'єктів, що приваблюють культурних туристів.

Західна Європа включає в себе численні мегаполіси, такі як Париж, Рим, Відень, Барселона, Амстердам і багато інших, які є центрами мистецтва, моди, гастрономії та розваг.

Країни, такі як Франція, Італія та Іспанія, відомі своєю вишуканою кухнею, і гастрономічний туризм є важливою складовою туристичного сектора.

Західна Європа також має вражаючі природні ландшафти, включаючи Альпи, Піренеї, пляжі Середземного моря та інші природні резервати.

Розвиток туризму сприяє міжкультурному обміну та співробітництву між країнами Західної Європи. До того ж, деякі популярні туристичні місця можуть бути дуже переповненими в пік туристичного сезону, що створює виклики для регулювання потоків туристів. При цьому, країни Західної Європи мають розвинуту

інфраструктуру, включаючи аеропорти, готелі та системи громадського транспорту, що сприяє легкому пересуванню туристів.

Розвиток туризму в Західній Європі сприяє економіці регіону, створює нові робочі місця та сприяє збереженню та відновленню культурної та природної спадщини. Тим паче, що в останні роки зросла увага до сталого туризму, включаючи заходи для збереження природи та зменшення впливу туризму на довкілля.

Туристи з усього світу мають можливість насолоджуватися багатством Західної Європи, відкривати нові аспекти культури та історії цього регіону і насолоджуватися різноманітним відпочинку, починаючи від екскурсій та культурних подій до активного відпочинку та гастрономічних вражень.

Проте разом із ростом туризму в Західній Європі з'являються й виклики, такі як необхідність збереження культурної спадщини та природних резерватів, регулювання масового туризму та збалансування між природоохоронними цілями та потребами економіки. Тим не менш, розвиток туризму в Західній Європі залишається важливою галуззю, яка сприяє культурному обміну, підвищенню обізнаності про різноманітність світу та сприяє розвитку регіонів [5].

Розвиток туризму в країнах Східної Європи, особливо ті, що є частиною Європейського Союзу, також має свої власні особливості та специфіку. Розглянемо цю специфіку більш детально.

Країни Східної Європи багаті на історичні та культурні пам'ятки. Це включає середньовічні міста, церкви, замки та інші унікальні об'єкти, які приваблюють історичних та культурних любителів. До того ж, Східна Європа поступово стає популярним напрямком для туристів, які шукають менш відомі та менш переповнені місця для подорожей. При цьому, деякі країни Східної Європи, такі як Румунія та Болгарія, відомі своєю природною красою, включаючи гори, ліси та природні заповідники. Але, в порівнянні з західними країнами Європи, Східна Європа зазвичай пропонує більш доступні ціни на проживання, харчування та інші послуги для туристів. Країни Східної Європи, як і країни в інших європейських регіонах, стикаються з економічними викликами, і розвиток туризму може бути одним із способів стимулювання економіки та залучення інвестицій. Багато країн в східному регіоні активно розширюють інфраструктуру для туристів, будуючи нові готелі, аеропорти та інші туристичні об'єкти.

Збереження природи та культурної спадщини також стає важливою темою для багатьох країн Східної Європи, і вони активно впроваджують практики сталого туризму.

Необхідно зазначити, що туризм в регіоні сприяє міжкультурному обміну та співробітництву між країнами, що сприяє культурному розмаїттю.

Розвиток туризму в країнах Східної Європи залежить від багатьох факторів, включаючи політику, інвестиції та специфічність кожної країни. Туристичний сектор може слугувати як засобом збагачення культурної та економічної спадщини цього регіону, так і сприяти сталому розвитку та підвищенню якості життя місцевого населення [4].

Більш наочно розглянемо кількість міжнародних туристичних прибуттів в різні регіони Європи за останнє десятиріччя на графіку нижче.

На основі наданих даних можна зробити наступні спостереження щодо розвитку туризму в різних регіонах Європи:

1. Південна / Середземноморська Європа була і є привабливим регіоном для туристів завдяки своїм курортам та історичним об'єктам. Цей регіон зазнав сильного впливу пандемії COVID-19, що призвело до стрибка вниз прибуттів у 2020 році. У 2021 році було певне відновлення, що продовжилось в подальші роки.

2. Західна Європа також є популярною туристичною дестинацією завдяки своїм містам, культурі та гастрономії. Західна Європа мала стабільний та постійний ріст прибуттів до початку пандемії.

Вплив пандемії спричинив спад туристичних прибуттів у 2020 році, але регіон також

демонструє відновлення у 2021 році, що продовжується і надалі.

3. Центральна / Східна Європа менш популярна серед туристів порівняно з іншими регіонами Європи, але мала певне зростання до пандемії.

Вплив пандемії був помітним у 2020 році, але регіон також почав відновлюватись у 2021 році, і надалі продовжив це віднолення. При цьому, Центральна / Східна Європа може бути менш залежною від міжнародного туризму порівняно з іншими регіонами.

4. Щодо Північної Європи, то вона завжди була менш популярною серед туристів у порівнянні з іншими регіонами Європи.

У 2020 році вплив пандемії був особливо великим та помітним, і кількість туристичних прибуттів знизилася до найнижчого рівня. У 2021 році регіон показує найпомітніше відновлення, що продовжується і надалі.

Узагальнюючи, можемо сказати, що всі регіони Європи зазнали впливу пандемії COVID-19 на туристичний сектор, що призвело до суттєвого зниження туристичних потоків у 2020 році. Проте у 2021 році спостерігалось певне відновлення, що продовжується і зараз. При цьому, найбільше відновлення показує Південна / Середземноморська Європа, а менша популярність помітна серед туристів у Північній Європі.

Найбільш поширені види туризму у Європі можуть відрізнятися залежно від регіону. Загалом, розвиток туризму в різних регіонах Європи визначається їхнім географічним положенням, історичними пам'ятками, культурним спадком та природною красою. Кожен регіон має, як спільні, так і власні унікальні атракції, які привертають туристів з усього світу.

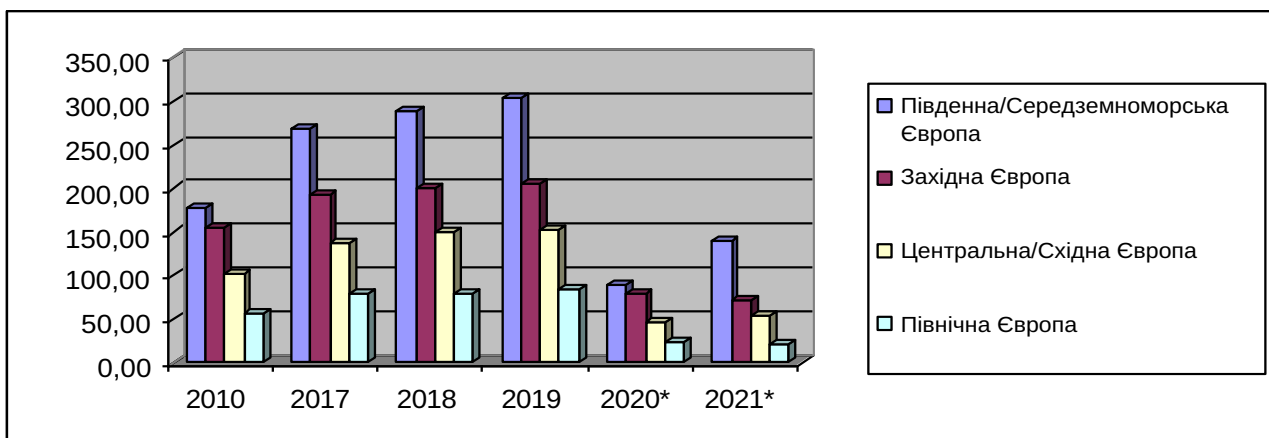

Рис. 1. Міжнародні туристичні прибуття в Європу 2010–2021, за регіонами (млн.)

Джерело: складено автором на основі [5]

Аналізуючи поширені види туризму в різних регіонах Європи, можна виокремити специфіку кожного регіону. Таким чином, для Південної Європи це рекреаційний та гастрономічний туризм. Цей регіон приваблює туристів своєю природною красою та благоустроєними курортами, де вони можуть відпочивати і релаксувати. Регіональна кухня і вино також є привабливими для гурманів.

Таблиця 1

Аналіз найбільш поширених видів туризму в регіонах Європи

Регіон Європи	Поширені види туризму
Південна / Середземно-морська Європа	Рекреаційний туризм Пляжний туризм Культурний туризм Гастрономічний туризм
Західна Європа	Міський туризм Культурний туризм Екскурсійний туризм
Центральна / Східна Європа	Пляжний туризм Культурний туризм Екскурсійний туризм Спортивний туризм
Північна Європа	Природний туризм Арктичний туризм Культурний туризм

Джерело: складено автором на основі [1]

В Західній Європі можна виокремити міський туризм. Впликі міста, такі як Париж, Відень, Барселона і Амстердам, є популярними місцями, де туристи можуть насолоджуватися музеями, архітектурою та міським способом життя. Щодо Центральної \ Східної Європа, то тут можна виділити пляжний туризм. Деякі країни у цьому регіоні мають доступ до моря і розвивають пляжний туризм. Північна Європа має унікальну можливість розвивати арктичний туризм. Деякі країни, такі як Норвегія та Швеція, приваблюють туристів, які цікавляться відвідуванням північних регіонів та полюсів. Тож, бачимо, що кожен регіон Європи має свою унікальну специфіку та пропонує різноманітні види туризму для задоволення потреб різних типів туристів. За даними ВТО [1] найвідвідуваніша країна не лише Європи, а й світу - Франція (кожен п'ятий відпочиваючий на старому континенті приїжджає до цієї країни). Великою популярністю серед туристів користуються також Іспанія, Італія. Тож, цікаво також дослідити, які з країн Європи в цілому є найпопулярнішими серед туристів. Для цього подивимось на таблицю нижче.

Згідно з даними, наведеними в таблиці, можна зробити наступні висновки, що Франція продовжує залишатися однією з найбільших туристичних дестинцій у Європі. Якщо

Таблиця 2

Найбільш привабливі країни Європи серед міжнародних туристів за 2019–2022 рр (млн.)

Країни	Роки	2019	2020	2021	2022
Франція		90,90	41,70	48,40	79,40
Іспанія		83,50	18,93	31,20	71,66
Туреччина		51,20	15,90	29,90	50,45
Італія		64,50	25,20	26,90	49,81
Велика Британія		39,40	10,70	6,30	30,74
Німеччина		35,20	10,90	11,70	28,46
Греція		31,30	7,40	14,70	27,84
Австрія		22,70	9,60	12,70	26,21
Португалія		24,60	6,50	9,60	22,25
Нідерланди		20,10	7,30	6,20	16,07
Польща		21,20	8,40	9,70	15,95
Хорватія		17,40	5,50	10,60	15,32
Румунія		12,82	5,02	6,79	12,70
Угорщина		16,90	7,40	7,90	12,65
Болгарія		12,60	2,70	7,20	10,89

Джерело: складено автором на основі [5]

в 2020 році кількість туристів значно знизилася через пандемію COVID-19, то в 2021 та 2022 роках показники відновилися і перевищили попередні значення.

Іспанія також стикалася з впливом пандемії в 2020 році, але показала відновлення в 2021 та 2022 роках. Іспанія є однією з найпопулярніших пляжних туристичних напрямків у Європі. Поряд з Францією та Іспанією досить популярними напрямками серед туристів залишаються також Туреччина, Італія, Велика Британія, Німеччина та ін..

Загалом, важливо відзначити, що багато країн Європи, незважаючи на виклики пандемії, показали відновлення туристичної галузі в 2021 та 2022 роках, що свідчить про важливість туризму як галузі економіки і його ролі у відновленні країн.

Прогрес у розвитку туризму повністю залежить від цілого ряду умов, які устоялися в суспільстві, а саме: природно-географічних, соціально-економічних, історико-політичних, демографічних, а також важливим є розвиток інфраструктури. «Туристська інфраструктура» включає: туристські фірми, готелі, туристські бази, підприємства харчування, торгівлі, автотранспортні підприємства, пункти прокату туристичного спорядження та інвентарю, туристичні клуби та ін. Таким чином, дослідження інвестицій в туристичну інфраструктуру в Європі за регіонами може надати цінну інформацію про розвиток туризму в різних частинах континенту. Розглянемо загальні тенденції інвестицій в регіони Європи:

1. Південна Європа. Цей регіон приваблює значні інвестиції в туристичну інфраструктуру, зокрема у будівництво та розширення готелів та курортів на узбережжі. Інвестори також вкладають кошти в модернізацію аеропортів та розвиток музейних комплексів, що сприяє підвищенню якості обслуговування туристів.

2. Західна Європа. У даному регіоні інвестиції спрямовані на розширення міської туристичної інфраструктури, зокрема на будівництво готелів та ресторанів. Також велика увага приділяється розвитку аеропортів і залізничних станцій, оскільки міста в цьому регіоні є ключовими пунктами в'їзду для туристів.

3. Центральна / Східна Європа. Даний регіон також привертає інвестиції, але в меншій кількості порівняно з іншими регіонами. Інвестори зазвичай спрямовують кошти на оновлення історичних об'єктів, таких як замки і музеї, для залучення культурних туристів.

4. Північна Європа, зокрема країни Скандинавії, привертає інвестиції в туризм в природні об'єкти, такі як національні парки і активний відпочинок. Також інвестиції спрямовуються на покращення туристичної інфраструктури для зимового спорту, такого як лижі та сноуборд.

Загалом, інвестиції в туристичну інфраструктуру в Європі є ключовим чинником розвитку туристичного сектора. Інвестори вкладають кошти в будівництво, модернізацію та покращення об'єктів, які приваблюють туристів, що сприяє зростанню туристичного потоку та економічному розвитку регіонів [8].

Туризм в різних регіонах Європи стикається з різними викликами, які включають пандемію COVID-19, інші кризи та тренди, які можуть впливати на майбутній розвиток галузі. Нижче розглянемо, деякі з них.

COVID-19 значно вплинув на туризм не тільки у всіх регіонах Європи, та у всьому світі. Заборони на подорожі, локдауни та обмеження змусили багато підприємств у сфері гостинності та туризму закрити двері, а також призвели до масштабного втрати робочих місць. Перехід до безпечного туризму, вакцинація та впровадження туристичних протоколів стали важливими кроками відновлення туристичної індустрії.

Політичні кризи та конфлікти можуть впливати на безпеку подорожей та обмеження доступу до деяких регіонів. Сприятлива політична стабільність та зусилля з підтримки міжнародного туризму можуть сприяти розвитку галузі. Розвиток цифрових технологій і онлайн-послуг суттєво впливає на спосіб, яким туристи планують та бронюють свої подорожі. Технологічні інновації, такі як розумні додатки, віртуальні тури та реаліті-туризм, набирають популярності. Туристична індустрія повинна адаптуватися до цих змін і використовувати технології для покращення обслуговування та привертання туристів [7].

Усі ці виклики та тренди обов'язково будуть враховані країнами та регіонами Європи у розробці своїх стратегій та планів розвитку туризму. Флексибільність, адаптація та співпраця є ключовими для подолання цих викликів та забезпечення стабільного розвитку галузі.

Висновки. Порівнюючи розвиток туризму в різних регіонах Європи, можна зробити наступні висновки щодо важливості цієї галузі для країн та регіонів Європи та специфіки її розвитку.

По-перше, розвиток міжнародного туризму має економічний внесок. Туризм є однією з ключових галузей економіки Європи, яка приносить значний прибуток та сприяє створенню робочих місць. Він внесок до ВВП та забезпечує розвиток інших секторів, таких як гостинність, ресторани, транспорт і розваги.

По-друге, це сприяння регіональному розвитку. Туризм допомагає розвивати менш розвинені регіони, піднімаючи рівень економічної активності та забезпечуючи робочі місця в сільських і віддалених районах.

По-третє, залучення іноземних інвестицій. Розвиток туризму в країнах Європи привертає іноземні інвестиції у готельну інфраструктуру, транспорт та інші суміжні галузі.

Різні країни Європи, в залежності від регіона, мають свою специфіку розвитку в різних місцях. Так, Південна / Середземноморська Європа відома своєю багатою історією, природною красою та культурою. Він спеціалі-

зується на масовому рекреаційному, соняшному та пляжному туризмі.

Західна Європа привертає туристів гірськими курортами, культурними об'єктами та відомими великими містами. Центральна і Східна Європа активно розвивають свою інфраструктуру та пропонують більше бюджетних варіантів для туристів. Що стосується Північної Європи, то вона відома своєю природною красою і активними видами відпочинку, такими як лижі та екологічний туризм.

Тож, туризм є важливим джерелом доходу та розвитку для країн та регіонів Європи. Його важливість полягає не лише в економічному аспекті, але і в сприянні культурному обміну, розширенні міжнародних зв'язків і підвищенні свідомості про культурне та природне надбання різних регіонів. Специфіка розвитку туризму в різних місцях Європи відображає різні природні, культурні і економічні особливості регіонів, що робить кожен з них унікальним і цікавим для відвідувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. World Tourism Organization. URL: <http://www.unwto.org> (дата звернення: 10.01.2024).
2. Ірина Мандрик, Тетяна Михальчук. Країни Південної Європи як найважливіші центри міжнародного купальнопляжного туризму. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Географія туризму та рекреаційна географія*. 2017. 8 (357).
3. Н. В. Букало. Особливості розвитку туризму в країнах Північної Європи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153586346.pdf> (дата звернення: 10.01.2024).
4. Європейський туризм: останні події та майбутні виклики. Департамент політики структурної політики та політики згуртованості Генерального директорату внутрішньої політики. 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629200/IPOL_STU\(2019\)629200_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629200/IPOL_STU(2019)629200_EN.pdf) (дата звернення: 10.01.2024).
5. Statista. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 10.01.2024).
6. Кириченко О. Вплив кризових явищ на розвиток міжнародного туризму в країнах ЄС. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-39> (дата звернення: 10.01.2024).
7. М. Кurychenko, S. Yakubovskiy, O. Kurychenko and H. Paches, "The Role of Infocommunication Technologies in International Tourism Industry Development," *IEEE 9th International Conference on Problems of Infocommunications, Science and Technology (PIC S&T)*, Kharkiv, Ukraine, 2022, pp. 236–240, DOI: 10.1109/PICST57299.2022.10238590

REFERENCES:

1. World Tourism Organization. Available at: <http://www.unwto.org> (accessed: 10.01.2024).
2. Iryna Mandryk, Tetiana Mykhalchuk. (2017) Krainy Pivdennoi Yevropy yak naivazhlyvishi tsentry mizhnarodnoho kupalnoplyazhnoho turyzmu [Countries of Southern Europe as the most important centers of international beach tourism]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoieuropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Heohrafiia turyzmu ta rekreatsiina heohrafiia – Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University. Tourism Geography and Recreational Geography. SECTION III*. 8 (357).
3. N. V. Bukalo. Osoblyvosti rozvytku turyzmu v krainakh Pivnichnoi Yevropy [Features of tourism development in Northern European countries]. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/153586346.pdf> (accessed: 10.01.2024).
4. Yevropeyskyi turyzm: ostanni podii ta maibutni vyklyky [European tourism: recent developments and future challenges.] Policy Department for Structural and Cohesion Policies Directorate-General for Inter-